

Fallet Sam – sammanfattning

Svenskföreningens medlemsmöte 29 okt 2015

I februari 2011 anhölls Sam av polisen efter en anmälan från en thailändsk husägare i området där de bor. Han fördes till polisstationen och anklagades för att ha arbetat utan arbetstillstånd. Passet omhändertogs. Sam var kassör i den villaförening husägarna hade bildat. Han tog bl a emot årsavgiften, Maintenance fee, som husägarna skulle betala.

För att bli frisläppt krävde polisen honom på böter. Alternativet var, sa polisen, att sitta kvar i fängelse och sedan efter en rättegång bli utvisad ur landet. Sam hade då ingen advokat och ingen visste vilka rättigheter han hade – om några.

Både Sam och övriga styrelsemedlemmar i villaföreningen var chockade och såg ingen annan utväg än att betala.

Han fick tillbaka passet och släpptes. Där kunde kanske ärendet ha slutat men anmälningarna från den thailändska husägaren fortsatte att komma in. Sam skaffade en advokat, Somsak, och Svenska ambassaden hade informerats och följde ärendet. Det talades om rättegång. Sam var kallad till flera förhör.

I mitten av januari 2014 försvann plötsligt alla handlingar - efter ett samtal från Svenska ambassaden som ville veta hur långt ärendet kommit. En vecka senare anhölls Sam på nytt och man startade om igen. Denna gång korrekt hanterat. Åtalet gällde arbete utan arbetstillstånd. Passet spärrades i avvaktan på rättegång. I väntan på att borgen på 100 000 bt betalades mot kvitto fick Sam sitta i en arrestlokal i källaren i Petchaburi domstolsbyggnad tillsammans med 20-talet andra fångar. De flesta hade fotbojor. Det slapp Sam. Han släpptes, men fick inte lämna landet förrän rättegången hållits och domen var klar.

Rättegången inleddes i november 2014 och efter sammanlagt 5 rättegångstillfällen kom domen 1 ½ år senare, i juni 2015. Sam förklarades icke skyldig. Därefter har tiden för överklagan förlängts med 1 månad i taget 4 gånger och har inte vunnit laga kraft ännu. Förlängningar är enligt Somsak inte ovanliga och han har gott hopp om att vinna ärendet.

Advokaten Somsak Chopaka, som varit Sams försvarsadvokat, redogör för de juridiska aspekterna av ärendet.

Att arbeta utan arbetstillstånd är ett allvarligt brott i Thailand. Straffen är stränga och medför normalt sett utvisning ur landet på 5 år. I avvaktan på rättegång sitter den åtalade i fängelse, eller frigges mot borgen på 100 000 thb och spärr av passet för utresa ur landet.

Begreppet arbete när det gäller utlänningar definieras i
WORKING OF ALIEN ACT
B.E.2551
section 5

*“Work means engaging in work by exerting energy or using knowledge
whether or not in consideration of wages or other benefits.”*

Med arbete menas fysiskt arbete såväl som tankearbete oavsett lön eller annan ersättning. (min övers.)

Att den diffusa definitionen öppnar upp för korruption och skrämset från polisens sida medges.

Att överklagningstiden förlängs flera gånger efter domslut är mycket vanligt och behöver inte vara oroande i Sams fall. Överåklagaren tar ställning till en eventuell överklagan. Nya uppgifter eller fler anmälningar påverkar inte ställningstagandet till överklagan. Somsak tror inte det blir någon sådan.

Att Sam frikändes hörde samman med att det inte gick att bevisa att han hade arbetat. Det fanns ingen skriftlig dokumentation som band honom vid brottet såsom kvitton eller bankböcker. Hanteringen av pengar, speciellt kontanter var det man här ville peka på som bevis på arbete.

Det hade inte gått att få arbetstillstånd för det arbete Sam gjorde. Föreningen var ingen juridisk person och då fanns det ingen arbetsgivare i juridisk mening.

Att fallet dragit ut på tiden berodde till stor del på anmälningarna som fortsatte att strömma in från den thailändska husägaren och att det var svårt att få henne att medverka som vittne vid förhandlingarna i rätten.

Om någon hamnar i Sams situation, d v s blir arresterad och anklagad för något man inte förstår har man följande rättigheter (enl Chavalit, Finch & Partner Ltd.):

- Att få en förklaring till arresteringen och en kopia på arresteringsordern om sådan finns.
- Att tala. Det du säger kan användas mot dig vid en rättegång
- Att ringa en advokat och ha honom närvarande vid förhöret.
- Att ringa någon vän eller anhörig eller låta polisen göra det.
- Att få läkarvård om det behövs

Somsak betonar att man har rätt till tolk – en begriplig sådan och på ett språk man förstår. Insistera och ge er inte!

När det gäller andra villaföreningar och liknande uppmanar Somsak till försiktighet med vad man gör. Det bästa är att enligt lagen bilda ett bolag som sköter förvaltningen och att låta thailändare arbeta med det. Om vi som utlänningar vill göra en insats, bör vi söka arbetstillstånd för att vara på den säkra sidan.

Beträffande Svenskföreningen behöver vi inte vara oroliga även om vi hanterar pengar via entréavgifterna. Det är en sluten grupp som sköter sig själv. Att t ex måla sitt eget hus räknas inte heller som arbete. Då anses man bara sköta sina egna angelägenheter.

Somsak berömmar också Sveriges Ambassad för deras engagemang i ärendet. Det är inte många ambassader som är så aktiva och bryr sig så mycket om sina enskilda medborgare.

Margareta Olsson